

פרשת בשלח

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. צעקת בני מפני המצרים
- ב. שירת הים ושירת מרים
- ג. קריעת הים
- ד. הענן מגן על בני בלילה
- ה. יציאת בני ממצרים
- ו. החנייה במרה ובאילים
- ז. בני עוברים בים
- ח. חניית בני לפני הים
- ט. פרשת המן
- י. פרעה ומצרים רודפים
- יא. תלונת בני למזון
- יב. מצרים טובעים בים
- יג. הכאת הצור ברפידים
- יד. מלחמת עמלק

שאלה לשולחן שבת

"ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקט ולא מצאו" הגמרא במסכת שבת כותבת: "אמר רב יהודה אמר רב, אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון שנאמר: "ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט" וכתוב בתריה: "ויבא עמלק". אמר רבי יוחנן משום רשב"י, אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים".

מקור דומה כתוב ברש"י לגבי המקושש עצים בשבת: "ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו" - בגנותן של ישראל דיבר הכתוב, שלא שמרו אלא שבת ראשונה ובשניה בא זה וחיללה".

ויש לחשב את השבתות הללו שהרי שבת ניתנה להם כבר בהגיעם למרה ג' ימים אחרי קריעת ים סוף, ובני ישראל הגיעו למדבר סין בט"ו באייר, ורק לאחר מכן ירד המן. ומעשה המקושש המובא בפרשת בשלח אימתי אירע? ויש ליישב!

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ד' רפאך"

היו שתמהו: מאחר שלא ישלטו בנו יותר המחלות, מדוע ששוב נצטרך לרופא? ותירצו: א. כל המחלה שהייתה במצרים לא יושם בנו ולגבי שאר המחלות - השי"ת ירפאנו. ב. בגמרא (ב"ק פה) מבואר שהחובל בחבירו חייב לשלם לו את דמי הרפואה בדווקא ואפילו אם החובל הוא רופא אינו יכול לומר שלא ישלם לו אלא ירפאנו בחינם, וכן נפסק להלכה. ולפי זה, כיון שאמר לנו הקב"ה שהוא בעצמו יהיה הרופא שלנו, הרי לא אוכל לחבול בכם ולרפאותכם ולכן לא אוכל לשים עליכם כל מחלה. (דרוש שמואל) ג. הכתוב מדבר לשני סוגי בני אדם: לת"ח ולצדיק - לא אשים כלל מחלה (שהרי כתוב לפני כן: 'אם שמוע תשמע וגו'), ולשאר העם - אהיה הרופא. (ברוך מרדכי) ד. אפילו למחלות שאינם בידי שמיים כגון צינים ופחים - הקב"ה ירפאנו. (אוה"ח) ה. בכך שאני רופאך, אסלק ממך חולאים טרם יבואו עליך כדרך הרופא שאומר לאדם שלא יאכל דברים מסוימים הגורמים לו לחולי. (רש"י) ו. הקב"ה מזהיר אותנו לבל נחשוב שאין לנו מה לירא מפני מחלות וכדומה שהרי ביכולתנו לדרוש ברפואה המתקדמת וכדומה, ולכן אומר לנו הקב"ה שרק ההליכה בדרך התורה היא מבטיחה את הבריאות ושכל הרפואות בעולם מכוחו הן וביכולתו לשלוט בהן אף שלא יפעלו חלילה. (אבן משה) ז. הקב"ה אומר שלא ישים מחלה ואם כן - הרי זה יהיה בשביל לרפואת את הנפש ואין זו מחלה כי אם רפואה. ח. הכוונה שלשני מיני השחין שבאו על מצרים: לח מבחוץ ויבש מבפנים - אותה לא אשים בכם כי אין לה רפואה, אך את הסוג השני שלח מבפנים ומבחוץ שיש לה רפואה - אזי: 'אני ד' רפאך'. (יציאת מצרים)

"וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים"

מבואר שראו בני ישראל במפלת שונאיהם וחזו בהם מתים לאחר שפלט אותם הים. ויש לבאר מדוע ניתן להם רשות לראות במפלתן של רשעים, ואילו ללוט נאמר כשניצול מסדום: "אל תבט אחריו" שלא היה רשאי לראות בעונש שהגיע לאנשי סדום מה החילוק בין המקרים. ויש לומר: א. ההבדל הוא בזכות מי ניצלו, אם ההצלה היא מזכות של הניצול - יכול הוא לראות במפלת הרשעים ולכן בני ישראל זכו מכוח אמונתם (ויאמינו בד'), אבל לוט ניצול רק בזכות אברהם ולכן לא היה רשאי. (רש"י) ב. שם הייתה עת רצון מיוחדת ולכן ראו. ויש שהוסיפו, שהקב"ה הראה להם בכך ששמע צעקתם. ג. כשיש צורך בכך יש לראות במפלת רשעים כדי ש'החי יתן אל לבו' וכמוסר. ד. כשמלאכי חבלה משחיתים - אזי אין להביט מפני חשש שהמלאכים יחבלו אף בם, אבל כאן היה זה הקב"ה בכבודו ובעצמו, ואין חשש שיינזקו מי שלא אמור להינזק. ה. בים סוף כבר מתו המצרים ולא דומה לראייה של העונש עצמו בשעת הענישה כמו בסדום. ו. היה בזה צורך מפני פחד בני ישראל שיעלו המצרים מצד אחר וישובו לרדוף אחריהם. ז. לוט בחר להשתקע בסדום ואף הוא היה שופט בדיניהם וממש כמותם וקיבל חנינה מפני אברהם. אבל ישראל כלל לא חטאו בשעבוד עצמם וירדו למצרים באונס מפני הרעב. ח. היה בכך צורך לביזות הים. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

בכל פרשה 8 עמודים גדושים!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10 סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר במזכרת מאירועים

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. במקום זה היו 12 עינות מים ו 70 תמרים
 - ב. לפני איזה פסל חנו בני", כשהחלו להיגאל?
 - ג. קצבת המזן הייתה עומר ל _____
 - ד. טעמו של המזן היה כצפיחית ב _____
 - ה. תלונת בני" על משה לפני קריעת הים
 - ו. " _____ להם חומה מימינם ומשמאלם"
 - ז. המזן היה עגול כ _____ (רש"י)
 - ח. בנם של מרים וכלב
 - ט. ירד עם המזן מהשמיים
 - י. את עצמותיו העלה משה ממצרים
 - כ. במלחמת עמלק, ידי משה היו -
 - ל. ביום שישי לקטו בני" מהמזן -
 - מ. במקום זה המים היו מרים, עד שד' עשה ניסים
 - נ. פרעה אמר על בני" שהם _____ בארץ
 - ס. מדבר זה הוא בין אילים לבין סיני
 - ע. ליוו את בני" במדבר (3)
 - פ. ד' לא רצה להוליך את בני" דרך ארץ _____
 - צ. בה שמו מזן המזן למשמרת
 - ק. " _____ תהומות בלב ים"
 - ר. במקום זה נלחם עמלק בישראל
 - ש. פרעה הפקידם על צבאו
 - ת. יצאו מזן המזן שנותר עד הבוקר

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. " _____ שם העם למים"
 - ב. "ולא _____ זה אל זה כל הלילה"
 - ג. "ארדוף _____ אחלק שלל"
 - ד. מילה נרדפת לחומה, שמוזכרת בשירה
 - ה. עמוד האש שימש ב _____
 - ו. את בשרם אכלו בני" במדבר
 - ז. המילה בה פותחת שירת הים
 - ח. מה בנה משה לאחר מלחמת עמלק?
 - ט. הוא לא החסיר בלקיטת המזן
 - י. שם המזבח שמושה בנה: "ד' _____"
 - ך. "כי אני ד' _____"
 - ל. שם מקום המופיע בתחילת הפרשה
 - ם. כך עלו בני" ממצרים, ולמילה זו כמה פירושים
 - ן. אחד מן האנשים שהותירו מזן המזן (רש"י)
 - ס. מה קרה למזן בחום השמש?
 - ע. משה מינה אותו להילחם בעמלק
 - ף. בכלי זה ניגנה מרים בשירת הים
 - ץ. משה השליך אותו למים המרים
 - ק. מרקמו של המזן
 - ר. בני" ישבו עליו במצרים - _____
 - ש. רשעי המצרים טבעו כמו _____
 - ת. כך נקראת פיתום בפרשתנו

ואלה שמות

"מקדש ד' כוננו ידיך"

כמה שמות היו לשער שהיה בפתח העזרה ומהם? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

כיון שראו ישראל שהיו מוקפים משלוש רוחות, הים סוגר, והשונא רודף והחיות מן המדבר, תלו עיניהם לאביהם שבשמים וצעקו לקדוש ברוך הוא, שנאמר: "ויצעקו בני ישראל אל ד'", ולמה עשה הקדוש ברוך הוא להם כך? אלא שהיה הקב"ה מתאוה לתפילתם. אמר רבי יהושע בן לוי: למה הדבר דומה? למלך, שהיה בא בדרך והייתה בת מלכים צועקת לו: בבקשה ממך הצילני מיד הלסטים! שמע המלך והצילה. לאחר ימים, ביקש לישא אותה לאשה, היה מתאוה שתדבר עמו ולא הייתה רוצה. מה עשה המלך? גירה בה את הלסטים כדי שתצעק וישמע המלך. כיון שבאו עליה הלסטים, התחילה צועקת למלך. אמר לה המלך: "לכך הייתי מתאוה, לשמוע קולך". כך ישראל, כשהיו במצרים והיו משעבדים בהם, התחילו צועקים ותולים עיניהם לקדוש ברוך הוא, שנאמר (שמות ב, כג): "ויהי בימים הרבים ההם וגו' ויצעקו", מיד: "וירא אלקים את בני ישראל", התחיל הקדוש ברוך הוא מוציאן משם, ביד חזקה, ובזרוע נטויה. והיה הקדוש ברוך הוא מבקש לשמוע את קולם פעם אחרת ולא רצו, מה עשה? גירה לפרעה לרדוף אחריהם, שנאמר: "ופרעה הקריב", מיד: "ויצעקו בני ישראל אל ד'". באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא: לכך הייתי מבקש לשמוע קולכם, שנאמר: "יונתי בחגוי הסלע", השמיעני קול אינו אומר, אלא: "השמיעני את קולך", אותו הקול שכבר שמעתי במצרים, לכך כתוב: "השמיעני את קולך", כיון שהתפללו, אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "מה אתה עומד ומתפלל?! כבר קדמה תפילתם של בני לתפילתך, שנאמר: "מה תצעק אלי". (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

**הפך התורבוב בתמר,
את פיו פתח ואמר,
ראו כיצד עלה הנהר,
ומיד נסחף היהיר הנמהר.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"הנני ממטייר לכם לחם מן השמים"

מתי יש לציבור לקרוא בפרשת המן שלא בפרשת

בשלח?

"ויגד למלך מצרים כי ברח העם... מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו"

בני ישראל היו אמורים להיות עבדים במצרים במשך ארבע מאות שנה, כידוע. אלא שמחמת עול וקושי השיעבוד, התקצר זמנם להיות שם רק 210 שנים כמנין "ברח". ולפי זה נפרש את פסוק זה, שאמרו למלך מצרים כי 'ברח' העם - מדוע היו כאן רק 210 שנים ולא יותר? - "כי שלחנו את בני ישראל מעבדנו", שאנחנו בעצמינו גרמנו לכך שעזבו מוקדם, למה? "את כל עבודתם אשר רדו בהם בפרך" 'רדו' = 210. (אור התורה ח"ב)

"ותקח מרים הנביאה"
על מי עוד בתורה כתוב 'ותקח'?

מצאו נא בפרשה:

1. פסוק הכולל את כל אותיות הא' ב'!
(למתקדמים: מהו הפסוק היחיד בתנ"ך שיש בו את כל האותיות כולל הסופיות?)
2. חמש מילים רצופות בנות שתי אותיות.
3. חמש אומות המוזכרות בשירת הים.
4. פסוק המופיע פעמיים בפרשה בשינויים קלים. (2 תשובות)
5. פסוק המסתיים באות ס'. (נדיר)
6. שתי מילים הנקראות יחד ישר והפוך.

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת בשלח מסופר על קריעת ים סוף ושירת הים: "תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכוון לשבתך".

בפרשת בשלח ישנם 116 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילה:

"מכוון" = בגימטריא = 116

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: מתי יש להניח תפילין של ראש מיד אחרי תפילין של יד ללא כריכות על הזרוע? - אם שומע קדושה או קדיש אחר שכבר בירך על תפילין של יד. (מ"ב כה, לח) **לסדר את הפרשה** - "חיל אחז ישיבי פלשת". **חידון א' ת'** - אילים, בעל צפון, גלגולת, דבש, המבלי אין קברים... והמים, זרע גד, חור, טל, יוסף, כבדים, לחם משנה, מרה, נבוכים, סין, עמוד ענן עמוד אש ענני כבוד, פלישתים, צנזנת, קפאן, רפידים, שלישים, תולעים. **חידון א' ת' הפוך** - ויצמא, קרב, אשיג, נד, לילה, שליו, אז, מזבח, הממעית, נסי, רופאך, מגדול, המושים, דתן, נמס, יהושע, תף, עץ, דק מחוספס, סיר הבשר, קש, פי החירות. **שעשועי דאורייתא** - חוה: "ותקח מפריה", שרה: "ותקח שרי אשת אברם", הגר: "ותקח לו אמו", רבקה: "ותקח הצעיף", "ותקח רבקה", לאה: "ותקח את זלפה", מילדת תמר: "ותקח המילדת שני", יוכבד: "ותקח לו תבת גמא" "ותקח האשה הילד". ציפורה: "ותקח ציפורה צור". 1. "זה הדבר אשר צוה ד' לקטו ממנו איש לפי אכלו עמר לגלגלת מספר נפשיתכם איש לאשר באהלו תקחו". (לכן חכו לי נאם ד' ליום קומי לעד, כי משפטי לאסף גוים לקובצי ממלכות, לשפך עליהם זעמי כל חרון אפי, כי באש קנאתי תאכל כל הארץ" (צפניה ג, ח)). 2. "כי יד על כס י-ה". 3. ישראל, כנען, אדום, מואב, פלשת. (מצרים לא מוזכרים בשמם במפורש!) 4. "ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם", "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חומה מימינם ומשמאלם". "אשירה לד' כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים", "שירו לד' כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים". 5. "וילקטו אתו בבקר בבקר איש כפי אכלו וחם השמש ונמס". 6. "מי הים". **ואלה שמות** - שער סור - שבו היו הטמאים פורשים, שער היסוד - ששם היו מיסידים את ההלכה (לשכת הגזית הייתה לצד השער), שער חרסית - שהיה השער מכוון כנגד זריחת החמה הקרויה 'חרסית', שער האיתון - שכולן נכנסים ויוצאים בו ('אתא-לשון ביאה), שער התנוך - שהיה בין שער עזרת הנשים לשער ההיכל, שער חדש - ששם חידשו את ההלכה (בלשכת הגזית כנ"ל), שער העליון - שהוא מעל עזרת נשים והחיל. (ירושלמי) עוד: שער ניקנור - שם מי שנדב אותן לביהמ"ק ולזכר הניסים שנעשו לדלתותיו (וי"א ע"ש שר יונוי שלאחר שנקמו בו תלווהו על שער זה), שער בית ד', שער בית ד' הקדמוני (המזרחי), שער הקדמוני (הקדום), שער הנחושת. **מילה בפרשה בא** - צדה. "יצאה לכיוון שולי העיר" - לצידה של העיר, "בלי אספקת מזון מהיר" - צדה לדרך, "אז תפסה בעל חי" - צדה ציד, "שארב לטרף בחשאי" ארב-צדה (מלשון: "ואשר לא צדה"). **טמונות בפרשה** - 1. "ויאסור את רכבו" (יד, 1). 2. "וחם השמש" (טז, כא). 3. "עוד בא השמש" (זי, יב). 3. "עומר לגולגולת" (טז, וכן: "עצמות יוסף" (יג, יט). 4. מכסים את החלות זכר ל-"שכבת הטל" (טז, יג). 5. טופו- "אשר תאפו" (טז, כג). 6. "בשבתנו על סיר" (טז, ג). 7. "ושים באוני" (זי, יד). 8. "יאכלמו קש" (טז, 9). 9. "וידי משה כבדים" (זי, יב). 10. מסכת - "אני ד' רופאך" (וכו, 11). 11. מלחמת עמלק נקראת בפורים. 12. "המבלי אין קברים" (יד, יא). 13. "קפאו תהומות בלב ים" (טו, ח). 14. "עץ וישלך אל המים" (טו, כה). 15. "והם שני סלעים גבוהים וזקופים" (רש"י יד, יב). 16. "וייהפך לבב פרעה" (יד, ה). 17. "אתם תחרישו" (יד, יד). 18. "כאדם שמנער את הקדרה" (רש"י יד, כז). 19. בואש- "ויבאש" (טז, כ). 20. "השל" (טז, יג). 21. בקידוש לבנה אומרים ישר והפוך את הפסוק: "תפל עליהם וגו'" (טו, טז). **טמונות בהפטר** - 1. "היתד" (ד, כא). 2. "גלחמו הכוכבים" (ה, כ). 3. חלק מהלכות תקיעות שופר נלמדות מהמילה: "ותיבב" (ה, כח). 4. "ותכסהו בשמיכה" (ד, יח). **שאלה לשלחן השבת ויהי** - שאלנו: כיצד קרא יעקב להוריו בשמם, והרי אסור לאדם לקרוא לאביו ולאמו בשמם אפילו לאחר מיתתם (שו"ע י"ד ר"מ ס' ב'), אם לא מוסיף להם תואר כבוד וכאן לא מצינו שעשה כן? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. אמר 'אבי' ו'אמי', אך התורה כותבת לנו את שמותיהם במפורש. (הגר"ק זצ"ל) ב. שמות האבות שונים לגבי דין זה שכן הקב"ה עצמו קרא להם בשם, וזהו שבח להם להיקרא בשמם. ואמרו (תוספתא עדיות פ"ג מ"ד): 'גדול מרבן - שמו'. ג. הוסיף תואר של כבוד בתחילת דבריו שהרי אמר 'אבותי'. (הגר"ש"א זצ"ל) ואין נקראים אבות אלא הם. ד. היה זה מטבע הלשון של כולם לקרוא למערת המכפלה ע"ש האבות הקבורים שם. ה. יצחק הוא שם עם משמעות, וניתן לכוון למשמעות ולא לשם, ורבקה טפלה לו לעניין זה. ו. האבות קיימו את כל התורה רק בזמן שהותם בארץ ישראל. (ע"פ תשובות הקוראים לשאלה לשלחן השבת' ע"ז)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

'מחשבה טובה'
 התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
 "ושמרתם את המצות" (יב"ז)

הפטרת בשלח "ודבורה אשה נביאה" (שופטים ד' ד- ה' לא)

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
 לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775